

Järfälla kommun
Rektorn vid Högby skolan

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn av Högby skolan
i Järfälla kommun

Tillsyn av Högby skolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Järfälla kommun under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Högby skolan besöktes av Skolinspektionen den 6 mars 2012.

Helhetsbedömning

Rektorn för Högby skolan är också ansvarig för Fastebolskolan. Det senaste året har rektorn genomfört förändringar när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs i skolan. Sedan detta läsår analyseras elevernas resultat i arbetslagen i alla ämnen och dessa analyser ligger sedan till grund för hur arbetet organiseras och hur resurser fördelas i skolan. Det bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete i skolan. Bland annat utförs årligen en gedigen utvärdering och kartläggning av tryggheten i skolan som sedan ligger till grund för de åtgärder och aktiviteter som skolan vidtar och bedriver under läsåret. Skolan har en plan mot kränkande behandling som upprättas årligen. Planen behöver dock åtgärdas så att den uppfyller kraven på en sådan plan. Lärarna arbetar med ordningsreglerna med eleverna. Det finns gemensamma regler för skolan, men dessa har eleverna inte varit med och tagit fram. De har istället fått vara med att ta fram regler för sina klassrum. Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Högby skolan i Järfälla kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Järfälla kommun att senast den 29 juni 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Skolmiljön präglas inte av trygghet och studiero.

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Trygghet och studiero så att

I detta ingår att:

-Se till att ordningsregler finns, har utarbetats under medverkan av eleverna och följs upp vid skolenheten. (5 kap. 5 § skollagen).

- Se till att det för varje skola finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp. (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

Om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § första stycket skollagen)

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Bedömning och betygssättning så att

I detta ingår att:

-Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt(10 kap. 13 § skollagen).

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Eleverna och de som avser att påbörja utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro så att

I detta ingår att:

-Se till att eleverna och de som avser att påbörja utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval. (2 kap. 29 § skollagen, Lgr 11 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden)

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans ordningsregler har inte utarbetats under medverkan av eleverna och följs inte upp vid skolenheten.

I skolan finns inte en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering:

Enligt skollagen ska det finnas ordningsregler för varje skola. Ordningsreglerna ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skola. Vidare ska Huvudmannen enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse av vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Planen ska även innehålla en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts

Högby skolan har utarbetat ordningsregler som Skolinspektionen tagit del av. I intervju med rektorn framkommer att det inte är några elever som har varit med och tagit fram ordningsreglerna.

Högby skolan har en plan mot kränkande behandling kallad "Fastebol-Högby Skolor värdegrundspolicy och Likabehandlingsplan". Planen omfattar Högby skolas och Fastebol skolas förskoleklasser, grundskola, fritidshem och fritidsklubb. De olika verksamheternas olika förutsättningar framgår dock inte av planen. Av planen framgår inte heller verksamheternas olika behov utifrån resultatet från de olika kartläggningarna som genomförs i skolan. Rutiner för dokumentation vid utredning av och åtgärder vid kränkningar mellan elever saknas i planen. Vidare saknas rutiner för situationer om en vuxen har kränkt ett barn eller en elev. Planen saknar även en redogörelse över hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Ordningsreglerna har inte utarbetats under medverkan av eleverna. Av utredningen framgår att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling och därmed bedrivs inte ett tillräckligt målinriktat arbete mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Järfälla kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

5 kap. 5 och 6 kap. 8 §§ skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

Skollagen anger att rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I samband med den tillsyn som Skolinspektionen har genomfört har exempel på åtgärdsprogram granskats. Skolan har ett dokument som kallas "Pedagogiskt åtgärdsprogram" och ett dokument som kallas "Pedagogisk handlingsplan". Av dessa dokument framgår inte alltid vilka behov eleven har och vilken koppling de har till kunskapskraven. Det framgår inte heller alltid tydligt hur behoven ska tillgodoses av skolan, till exempel anges att stöd ska ges i liten grupp för att träna läsförståelse. Av åtgärdsprogrammen framgår vidare inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen förelägger därför Järfälla kommun att se till att beslut fattas om åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. De ska även innehålla en sammanfattning av de insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långsamt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen tagit del av några exempel på skriftliga individuella utvecklingsplaner. Av de individuella utvecklingsplanerna framgår inte vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och utvecklas så långt som möjligt. Det är oklart vad skolan ska göra för att ge eleven ledning och stimulans att utvecklas så långt som möjligt.

Av utredningen framgår att eleven och elevens vårdnadshavare inte informeras fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling då de individuella utvecklingsplanerna innehåller brister. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Järfälla kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning:**

Eleverna och de som avser att påbörja utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval

Motivering:

Enligt skollagen ska alla elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

I intervju med rektorn framkommer att eleverna i Högbyskolan inte har tillgång till någon studie- och yrkesvägledare och att det inte heller finns någon annan inom skolan som har motsvarande kompetens som kan ge eleverna vägledning inför framtida utbildningsverksamhet.

Skolinspektionen förelägger därför Järfälla kommun att se till att eleverna får tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Författning:

2 kap. 29 § skollagen, Lgr 11 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden

Bakgrund

Måluppfyllelse

Enligt nationell statistik för läsåret 2010/11 nådde alla elever i årskurs 3 kravnivåerna i de nationella ämnesproven i matematik utom i ett av delproven. I delprovet "mönster och linjal" var det 90 procent av eleverna i Högbyskolan som nådde kravnivån. Detta ligger något under resultatet för riket i just detta delprov, där i genomsnitt 93 procent av eleverna nådde kravnivån.

I de nationella ämnesproven i svenska för årskurs 3 visar den nationella statistiken att alla elever nådde kravnivåerna i alla delprov utom två. I delprovet "läsning faktatext" var det 95 procent av eleverna i Högbyskolan som nådde kravnivåerna. I delprovet "skrivuppgift: beskrivande text" var det 90 procent av eleverna som nådde kravnivåerna. Motsvarande siffror för riket var 90 procent respektive 92 procent.

I den verksamhetsredogörelse som rektorn lämnat till Skolinspektionen finns endast gemensamma resultat för Högbyskolan och Fastebolskolan, men i intervju med rektorn framgår att skolan under innevarande läsår även tagit fram uppgifter angående måluppfyllelsen för varje individ, klass och skola i samtliga ämnen och årskurser.

I Högbyskolan råder nolltolerans mot kränkningar. Om någon incident inträffar reagerar personalen på en gång och rektorn får information om vad som hänt. Skolan genomför regelbundet kartläggning av den sociala miljön i skolan. I intervju med rektorn framkommer att eleverna varje läsår får fylla i en enkät om hur de trivs i skolan och på en karta markera områden i och runt skolan där de kan uppleva sig otrygga. Utifrån kartläggningen tas sedan åtgärder fram på skolnivå. Vidare diskuterar lärarna resultaten med eleverna. Utifrån dessa diskussioner tar lärarna tillsammans med eleverna fram åtgärder på klassnivå.

Beskrivning av Högby skolan

Högby skolan är en grundskola belägen i kommundelen Viksjö i Järfälla kommun. Skolan omfattar förskoleklass och årskurserna 1-3. Det finns omkring 120 elever i skolan. Skolan leds av en rektor som också är ansvarig för Fastebo skolan. Hon har bland annat stöd av en ledningsgrupp. Denna består av rektorn, en intendent och ett par lärare som förutom att undervisa har en funktion som utvecklingsledare i skolan.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Ulrika Palm
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan

information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).